

ENFLASYON İŞÇİLERİ YOKSULLAŞTIRACAK

Aydınlık Gazetesi, 15 Eylül 2018

Yıldırım Koç

Yoksullaşan işçinin tepki gösterme eğilimi yükselir. Eğer yoksullaşma fazlaysa ve ayrıca tepki gösterildiğinde büyük bir baskıyla karşılaşmayacağına inanılıyorsa, işçi eylemleri yaygınlaşır.

Yoksullaşmanın bir biçimi, işçinin parasal ücretinin düşürülmesidir. İkinci biçim, parasal ücret düşmezken ve hatta artarken, yükselen fiyatlarla ücretin satınalma gücünün azaltılmasıdır. Parasal ücretler artarken gerçek ücretler düşer.

Gerçek ücretlerin ne kadar düştüğünü belirlemek son derece kolaydır. Diyelim tüketici fiyatları bir yıl içinde yüzde 30 oranında arttı. İşçinin parasal ücretini 1,3'e bölerseniz, satınalma gücünün nasıl değiştiğini bulabilirsiniz. Örneğin, işçinin brüt ücreti 3500 lira olsun. Yüzde 30'luk enflasyonla bu ücret satınalma gücü olarak 2692,3 liraya düşer. Diğer bir deyişle, 100 liralık satınalma gücü 77 liraya geriler.

İşçiler, enflasyon oranının düşük olduğu dönemlerde genellikle sessizdir. Enflasyon oranı yükseldikçe işçilerin eylem eğilimi yükselir. Şimdi böyle bir dönem yaşıyoruz.

Türkiye'de resmi verilere göre günümüzde 19,6 milyon ücretli var. Bu kişilerin yaklaşık 3,0 milyonu memur ve sözleşmeli personel. Geriye kalan yaklaşık 16,6 milyon kişi, özel sektörde veya kamu sektöründe bir iş sözleşmesi ile "işçi" statüsünde çalıştırılıyor.

SENDİKALI İŞÇİLERİN DURUMU

Bu yaklaşık 16,6 milyonluk kitlenin ancak yaklaşık 1 milyonu sendikaların imzaladığı toplu iş sözleşmelerinden yararlanabiliyor. Bu toplu iş sözleşmelerinin epeyce bir bölümünde, işçiler enflasyona karşı korunmuş durumda. Ancak bu işçiler için de bir tehlike var. Eğer ücret zamları yılda bir veriliyorsa, işçinin ücreti bir yıl boyunca sürekli olarak satınalma gücünü yitiriyor; bu kayıplar ancak bir sonraki yılın başında telafi ediliyor.

Diğer taraftan, enflasyon oranının çok yükselmesiyle bu işçilere yapılacak zamların tehlikeye girmesi de söz konusu. 1994 yılında Başbakan Tansu Çiller, kamu kesiminde imzalanmış toplu sözleşmelerin dördüncü dilim zamlarını vermemek istemişti. Ancak büyük eylemlerle, bu zamlar gecikmeli olarak alınabilmişti. Enflasyon oranının artmasıyla, bazı işyerlerinde işverenler, işçi çıkartma tehdidini kullanarak, toplu sözleşme zamlarını uygulamama veya kısmen uygulama çabasına girebilirler.

İşin komik yanı, birçok işyerindeki işçinin, enflasyon oranının yükselmesinden memnun olması. Enflasyon oranı yükselince ücretlere yapılacak zam da artıyor. Yüksek oranlı enflasyonla zam oranının yükselmesine sevinen işçi sayısı, inanın, az değil.

ASGARİ ÜCRETİ İŞÇİLER

Asgari ücretli işçiler ise büyük sıkıntı yaşayacak.

Asgari ücret yıl başında 1603 lira olarak belirlendi. Bu paranın satınalma gücü hızla azalıyor. Bu yıl tüketici fiyatlarındaki artış yüzde 25 olursa, yılbaşında 1603 lira olan asgari ücretin satınalma gücü 1282 liraya gerilemiş olacak. İşçiler ücretlerinin yüzde 20'sini yitirecek.

KADROYA GEÇİRİLEN TAŞERON İŞÇİLERİ

Bir de kamu sektöründe kadroya geçirildiği için bayram yapan yaklaşık 800 bin işçi var.

Bu işçilerden belediye şirketlerine aktarılanlar 30 Haziran 2020, diğer kamu kuruluşlarına aktarılanlar ise 31 Ekim 2020 tarihine kadar toplu sözleşmeden yararlanamayacak ve o tarihe kadar bu işçilere altı ayda bir yalnızca yüzde 4 oranında bir zam yapılacak. Yapılacak zamda bir önceki dönemde gerçekleşmiş olan enflasyon kesinlikle dikkate alınmayacak. Asgari ücrete 2019 yılı başında ne kadar zam yapılacağı belli değil; ancak kadroya alınan taşeron işçilerinin kaderi 2020 sonuna kadar belirlenmiş durumda. Bu işçiler çok ciddi bir yoksullaşma yaşayacak.